

Doorzetters

Portretten van nieuwe Nederlanders op de arbeidsmarkt

Een eerbetoon

Een compleet nieuw leven opbouwen. In een land dat bol staat van ingewikkelde systemen, wet- en regelgeving. Waar zelfs de autochtone bevolking de weg in kwijtraakt. Woorden stampen en struikelen over vreemde klanken. Ermee omgaan dat je ineens 'de ander' bent. Nieuwe vrienden maken, je oorlogsverleden een plek geven en ondertussen ook nog aan het werk gaan. Ga er maar aan staan.

Toch zorgt juist die baan ervoor dat mensen hun plek weten te vinden in onze samenleving. Regiocoördinatoren van Divosa zetten zich er samen met partners voor in dat nieuwkomers in Nederland aan de slag kunnen. Dat is geen sinecure, de werkelijkheid is weerbarstig en het is niet gemakkelijk om als statushouder een baan te vinden. Toch krijgen veel nieuwkomers het wél voor elkaar. Regiocoördinatoren zijn regelmatig onder de indruk van verhalen van mensen die dwars door alle barrières een plek veroveren op de arbeidsmarkt.

Divosa verzamelde een aantal van deze verhalen in deze bundel 'Doozetters'. Als eerbetoon aan het werk van de regiocoördinatoren die samen met partners zorgen voor kansen op de arbeidsmarkt voor nieuwkomers. En vooral aan deze nieuwkomers zelf natuurlijk. Zoals regiocoördinator Tanja Seldenthuis over 'haar' nieuwkomer zegt: "Deze verhalen zijn de drijfveer achter mijn werk. We zijn vaak bezig met beleid, op bestuurlijk of ambtelijk niveau. Maar uiteindelijk gaat het om jongens als Semir, die ver weg van huis een plek vinden. Voor hen doen we het."

Erik Dannenberg
Voorzitter Divosa

Over het project Screening & matching vergunninghouders

Deze publicatie is uitgebracht ter gelegenheid van de afronding van het project *Screening en matching vergunninghouders*. Een project dat is opgezet door COA, VNG, de ministeries van SZW, VenJ, OCW en Divosa. Met dit project werkte Divosa twee en een half jaar aan snellere integratie en participatie van vergunninghouders vanaf dag één via werk of scholing. Divosa deed dit met een netwerk van 35 regiocoördinatoren die in hun regio aanspreekpunt waren rond participatie en integratie van vluchtelingen.

Stevige netwerken De regiocoördinatoren hebben in de verschillende arbeidsmarktregio's stevige netwerken van relevante partners opgebouwd. Daarnaast maakten zij deel uit van een landelijk netwerk. Dit zorgde ervoor dat onderwerpen snel bovenregionaal en landelijk geagendeerd werden, en er tegelijkertijd lokaal maatwerk geleverd kon worden.

Spin in het web Vanuit het projectbureau van Divosa fungeerden de regiocoördinatoren als spin in het web; ze legden verbindingen, brachten partijen bij elkaar, haalden en brachten kennis, deelden ervaringen en legden knelpunten daar neer waar ze opgelost konden worden.

Op deze manier bereikten ze dat:

- De gemeentelijke rol is versterkt: gemeenten nemen steeds eerder en vaker regie.
- Het opleidings- en arbeidsverleden van mensen al in azc's in kaart wordt gebracht.
- Parallele aanpakken zijn ontstaan: het leren van de taal, het volgen van een opleiding en vinden van werk gaan steeds vaker hand in hand.
- Er al vroeg aandacht wordt besteed aan diplomawaardering en mensen worden gestimuleerd om een Nederlands diploma te halen.
- Vergunninghouders waar mogelijk 'kansrijk gekoppeld' worden: iemand wordt daar geplaatst waar hij ook echt kans op werk heeft.

Met ingang van 31 december 2018 stopt het project *Screening en matching vergunninghouders* in haar huidige vorm. Het netwerk van regiocoördinatoren blijft wél bestaan. Vanaf 1 januari 2019 zal dit netwerk worden ingezet bij een nieuw project ter ondersteuning van gemeenten bij het verbeteren van de inburgering en het implementeren van de nieuwe Wet inburgering.

Kijk voor meer informatie op www.divosa.nl/vluchtelingen-aan-het-werk

Ebrahim blijft niet in z'n eigen kring

Vier keer per week neemt hij de trein van Helmond naar Utrecht. Een lange reis. Hij doet het voor zijn grootste passie: Olympisch worstelen. Daar blijft het niet bij, hij volgt ook nog een opleiding en heeft een bijbaan. Jong als hij is, weet hij al precies wat hij wil. En hij beseft dat het niet genoeg is om alleen een opleiding te volgen. Dus maakt hij ook nog tijd voor het geven van zwemles en fietst hij dertig kilometer voor een open dag van een zorginstelling. Die kan hij als leerling verzorgende niet missen. En dan nog zijn huishouden draaiende houden; hij draait er zijn hand niet voor om.

Sleutel tot zelfstandigheid “Het zou voor hem gemakkelijker zijn om bij zijn moeder, broertjes en zusjes te blijven wonen”, zegt regiocoördinator Wil Berkers. “Maar Ebrahim weet dat zelfstandigheid de sleutel is tot een positie in de samenleving. En als zijn familie hem nodig heeft, dan staat hij voor ze klaar.” Hoe hij het allemaal voor elkaar krijgt? “Ebrahim is niet alleen gedreven, hij is ook ontzettend open. Hij legt gemakkelijk contact en krijgt dan dingen voor elkaar. Zo verhuist hij binnenkort naar een grotere woning en dat heeft hij helemaal zelf geregeld. Waar veel jonge statushouders het lastig vinden om uit hun eigen kring te komen, doet Ebrahim dit juist wel. Hij heeft nog een weg te gaan, maar hij gaat er komen.”

Het gat in de markt van Ghirmatsion

Een voormalig maatschappelijk werker die na een opleiding tot IG-verzorgende bouwvakkers traint in veilig werken. Deze route ligt niet voor de hand, toch zit er logica in. Want wat de verschillende beroepen van Ghirmatsion gemeen hebben, is het willen helpen van anderen. Veel Eritreeërs die aan de slag willen in de bouw, zien hun plannen vroegtijdig stranden. Het valt tegen om Nederlands te leren en daardoor lukt het niet om het benodigde veiligheidscertificaat VCA te halen.

Bijzondere optelsom Ghirmatsion lukte het wel en zijn consulent zag vervolgens mogelijkheden. “Zo’n VCA halen is voor een nieuwkomer echt een bijzondere prestatie, voor Nederlandstaligen is dit al niet gemakkelijk”, legt Joost Bruggeman uit. “Tel daarbij op dat zijn vrouw in een inburgerings-traject zit, hij ook nog vrijwilligerswerk doet én een schoolgaande zoon en dochter heeft die aandacht vergen. Dan weet je: die man is bijzonder.” Met zijn VCA op zak en zijn vermogen om deze kennis over te brengen in het Tigrinya was Ghirmatsion de perfecte kandidaat om andere Eritreeërs te trainen. En zo geschiedde. Hij heeft nu een contract voor bepaalde tijd bij Orbi opleidingen. Bruggeman: “Hij heeft samen met zijn consulent een gat in de markt gevonden.”

Diana Basmaji en Muhanad Khatbi

34 en 41 komen uit Syrië >> waren daar tandtechnicus en juriste >> zijn in Nederland getrouwd en hebben twee kinderen >> regiocoördinator

Jorinde Blikendaal-Hof >> regio Utrecht

De gunfactor van Aleppo Kitchen

Het stond voor hen als een paal boven water: ze zouden in hun eigen levensonderhoud voorzien. Eenmaal in Nederland werd het Muhanad al snel duidelijk dat een baan als tandtechnicus er niet in zat en ook Diana's juridische achtergrond zou op de Nederlandse arbeidsmarkt van weinig waarde zijn. Dus moest er een plan B komen. Het laatste wat ze wilden, was afhankelijk zijn van een uitkering. Al snel was het plan voor een cateringbedrijf geboren. Ze zouden van start gaan vanuit hun eigen keuken en begonnen kleinschalig.

Kwaliteit verkoopt zichzelf Maar omdat kwaliteit zichzelf verkoopt, liep het al snel storm. "Er waren momenten dat ze wel 150 maaltijden stonden te cateren, op een paar vierkante meter", vertelt regiocoördinator Jorinde Blikendaal. Omdat de vraag bleef toenemen, moesten ze op zoek gaan naar een bedrijfspand. "Niet niks als je nog maar pas in Nederland bent en ook nog de zorg hebt voor twee opgroeiende kinderen", legt Blikendaal uit. "Je gaat een flinke verplichting aan, waar veel bij komt kijken." Waar nodig roept het stel hulp in van de instanties en de mensen die ze inmiddels om zich heen hebben verzameld. Na een jaar zoeken, vonden ze een bedrijfspand en inmiddels koken Diana en Muhanad ook voor particulieren. Hoe het ze volgens Blikendaal is gelukt? "Ze geven niet op, gaan rechtsom als linksom niet lukt en boeten nooit in op kwaliteit. Dan heb je de gunfactor. We hebben ze ondersteund, maar ze hebben het zelf gedaan."

Ahmad Hallak

31

komt uit Syrië >>

was daar architect >> woont in Nederland met vrouw en kinderen >> regiocoördinator

Goede moed, na 80 sollicitatiegesprekken

Houd vast aan je droom, dat is het motto van Ahmad Hallak. Toen de 31-jarige Syriër in Nederland kwam, wist hij het zeker: hij wilde weer als architect aan de slag. Het liefst zo snel mogelijk. De eerste periode in het azc viel hem echter zwaar. De verveling was er te groot. Via het Werkgeversservicepunt (WSP) kwam hij bij de Martinifabriek in Rijswijk terecht. Daar begeleiden ze mensen vanuit hun dromen en drijfveren. Ahmads droom was helder, maar niet gemakkelijk te verwezenlijken.

Niet in een dag "In Nederland ben je niet binnen een dag architect, ook niet als je dat in je thuisland wel was. Je hebt een lange weg te gaan, maar we gaan je helpen", was de waarschuwing en aanmoediging die Ahmad tegelijkertijd kreeg, vertelt regiocoördinator Wouter van den Berg. Het was belangrijk om hem een realistisch toekomstbeeld te schetsen. "Zo voorkom je dat iemand het snel opgeeft." Dat deed

Ahmad dan ook niet. Een intensief traject volgde. Na veel bijscholing en maar liefst 80 sollicitatiegesprekken, is de jonge Syriër nu aan de slag als junior architect bij Powerhouse Company in Rotterdam. En dat heeft hij te danken aan zijn eigen doorzettingsvermogen én aan intensieve begeleiding. "Want", zegt Wouter van den Berg "we hebben het veel over eigen regie, maar je moet mensen ook intensief begeleiden."

Wouter van den Berg >> regio Haaglanden

Het vertrouwen van nieuwe vrienden

De Toekomsttraining van Nieuwlander, een training gegeven door ervaringsdeskundigen, heeft bij deze man uit Eritrea vruchten afgeworpen. Ook de betrokkenheid van de vrijwilligers heeft hem goed gedaan. Hij ontmoette nieuwe mensen, maakte vrienden. Een van zijn nieuwe vrienden uit Haarlem heeft hem geholpen bij het vinden van een stageplek in de bouw. De Eritrese bouwvakker greep zijn kans en liet zien wat hij in huis had. Inmiddels heeft hij een contract bij het bouwbedrijf. Met elke stap die hij zette, groeide zijn zelfvertrouwen.

Iemand die in je gelooft “Het is zo belangrijk dat anderen in je geloven. Dat laat zijn verhaal zien”, vertelt regiocoördinator Daphne Hofman. “Veel nieuwkomers zijn door alles wat ze hebben meegemaakt hun gevoel voor eigenwaarde kwijtgeraakt. Wat is mijn toegevoegde waarde hier in dit nieuwe land?” Op zijn eerste dag werd hij door zijn nieuwe werkgever naar een leverancier gestuurd om zijn eigen gereedschap en outfit te halen. Dit vertrouwen deed hem goed. Hij deed zijn best, studeerde en haalde zelfs het veiligheidscertificaat VCA. Later tolkte hij voor andere Eritreeërs die eveneens dat begeerde, maar moeilijk te behalen papieren wilden. “Hij is uitgegroeid tot een rolmodel voor landgenoten die ook in de bouw willen werken.” De werkgever die besloot deze man een kans te geven, heeft volgens Daphne het verschil gemaakt. Hij en het Haarlemse maatje.

‘B2 is niet genoeg’

Ze kijkt Nederlandse televisie, leest de kranten en als de kinderen in bed liggen, slaat ze haar grammaticaboeken nog eens open. Nuha Shaar weet dat taal de sleutel tot haar nieuwe leven in Nederland is. “Ze heeft de inburgering al bijna op B2-niveau gehaald, maar dat is voor haar niet genoeg. Ze wil de taal nog beter beheersen. Ze spreekt ook zo mooi Nederlands”, zegt regiocoördinator Anneke Boven. Het is precies deze motivatie die Nuha Shaar doet opvallen. “Ze heeft veel zelfvertrouwen, ze deinsde er niet voor terug om mee te doen aan een paneldiscussie over vluchtelingen. En ze deed het zó goed. Ze is ook niet bang om haar mening te geven, bijvoorbeeld over de situatie van vluchtelingen in Nederland. Iedereen die haar ontmoet, is onder de indruk.” Ondertussen zorgt Nuha ervoor dat ook thuis alles in goede banen loopt en helpt ze haar kinderen met het vinden van hun weg in Nederland.

Nog steeds op zoek De Syrische moeder van vier is nu zelf hard op zoek naar een baan als ingenieur. “Dat valt niet mee, ze krijgt begeleiding maar de felbegeerde baan is nog niet binnen.” En daar gaat het ook niet in de eerste plaats om, vindt Anneke Boven. “Het gaat om de inzet. En dan volgt die baan, vroeg of laat.”

Bassem 28 komt uit **Syrië** >> was daar **student economie** >> woont in **Nederland alleen** >> is voogd van een jongere >> regiocoördinator **Sumer Chaban** >> regio **Flevoland**

De kracht van Bassem

“Bassem is iemand die opvalt, hij springt eruit”, vertelt regiocoördinator Sumer Chaban. De jonge Syriër behoorde tot de eerste lichter van het IB+, een schakeljaar waarin jonge statushouders worden voorbereid op het regulier onderwijs. Hij had meteen een belangrijke rol in de klas, deed mee in het voorlichtingsfilmpje over het onderwijs voor statushouders en werd toegelaten tot het schakeljaar van Hogeschool Windesheim in Zwolle.

Voogdij En daar bleef het niet bij. Bassem heeft zich ondertussen ook ontfermd over een minderjarige landgenoot die hij in Nederland leerde kennen. “Hij heeft deze jongen in huis genomen en de voogdij over hem gekregen. Hij weet zelf hoe moeilijk het is om een nieuw leven in een land, zonder familie, op te bouwen. Het gaat om het geloven in de kracht van de nieuwkomers”, zegt Chaban. “Ik zie zoveel kracht. Bassem is echt een voorbeeld. Het feit dat hij zich ook nog zo inzet voor deze jongen en echt de vaderrol op zich neemt, dat maakt zijn verhaal helemaal bijzonder.”

Van scholier naar loyale werknemer

Als je als 18-jarige besluit in je eentje te vluchten naar een totaal onbekende wereld, dan zegt dat natuurlijk iets over je vechtlust. Dat Efreem een knokker is, bleek dan ook al snel door de manier waarop hij zich de Nederlandse taal eigen maakte en het inburgeringstraject doorliep. “Hij had niemand hier. Zijn ouders, zus en broer wonen nog in Eritrea. Hij moest het helemaal op eigen kracht doen”, vertelt regiocoördinator Marcel van Ras. Na het azc kreeg hij een woning in een dorpje met 1500 inwoners. Via de gemeente en Vluchtelingenwerk kwam hij terecht bij een metaalbedrijf en al snel behaalde hij de benodigde diploma's.

Op een podium Maar Efreem wilde meer en volgt nu ook de opleiding tot lasser. “Het bedrijf heeft hem kansen geboden, het vertrouwen gegeven en volledig opgenomen. Heel mooi, maar hij heeft het grotendeels zelf afgedwongen”, vertelt Van Ras. Dat de jonge Eritreeër enorme sprongen maakt, bleek onlangs nog, toen hij ten overstaan van een groot publiek werd geïnterviewd op een werkgeversbijeenkomst. “Het is knap dat het zo'n jongen lukt om op een podium vragen van werkgevers te beantwoorden. Het is een prachtig voorbeeld van hoe een alleenstaande jonge vergunninghouder zich kan ontwikkelen.” Hij wil de Nederlandse cultuur leren kennen en gaat binnenkort voor het eerst in zijn leven bowlen en steengrillen. Ook doet hij aan fitness. “Het liefst zou hij voetballen, maar hij vindt het risico te groot dat hij geblesseerd raakt en dan niet meer kan werken”, vertelt Marcel. “Die loyaliteit naar anderen, dat is Efreem ten voeten uit.”

Efreem Berhe Zere 22 komt uit **Eritrea** >> was daar **scholier** >> woont in **Nederland alleen** >> regiocoördinator **Marcel van Ras** >> regio **Noordoost Brabant**

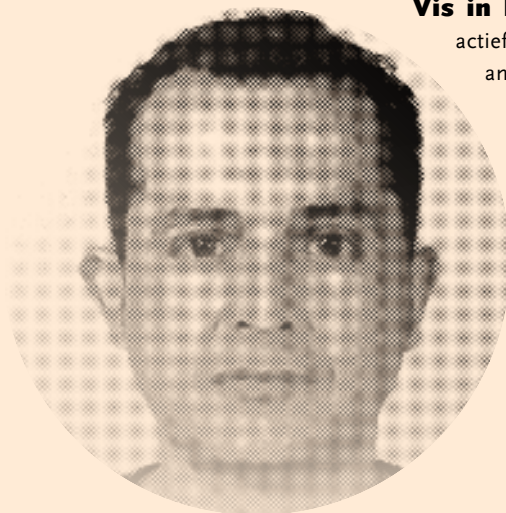

was daar leidinggevende in een groothandel voor drogisterij-artikelen >>
 woont in Nederland met vrouw en drie kinderen >> regiocoördinator Ton Fransen >> regio Foodvalley

Mustafa staat niet langer stil

In Syrië werkte hij als leidinggevende. Toen hij naar Nederland vluchtte, wilde hij ook hier graag op een vergelijkbaar niveau aan de slag. Dat viel niet mee, ondanks dat hij de Nederlandse taal goed beheerst. Hij realiseerde zich: ik moet weer opnieuw beginnen. Hij pakte dan ook een baan als magazijnmedewerker met beide handen aan. Maar hij had het gevoel stil te staan en nam contact op met zijn re-integratiecoach van het Werkgeversservicepunt. Was er echt niets anders voor hem?

Vis in het water Zijn coach ging met hem actief op zoek en introduceerde Mustafa bij een andere werkgever. “Hij maakte een goede indruk en Mustafa heeft zo een andere baan gevonden”, vertelt regiocoördinator Ton Fransen. De 39-jarige vader maakt nu prefab schoorstenen, leest tekeningen en monteert schoorstenen. Hij is daar al een vis in het water. Hij staat niet meer stil, volgt allerlei cursussen en leert heel veel bij. “Ik vind zijn verhaal mooi. Hij heeft echt het heft in eigen handen genomen.”

Asia zet zich ook in Nederland voor vrouwen in

De 26-jarige Asia is nog maar kort in Nederland. In het najaar van 2016 werd zij samen met haar moeder en drie zussen van 21, 16 en 10 jaar herenigd met haar vader die al een jaar eerder naar Nederland vluchtte. Het gezin vestigde zich in de gemeente Heerde. Een groter verschil met de Syrische miljoenenstad Aleppo is niet denkbaar. Daar studeerde Asia in 2015 af als socioloog en werkte ze bij een vrouwenorganisatie. Het was dan ook niet gemakkelijk voor Asia om een plek in Nederland te vinden. “De herinneringen aan de oorlog in Syrië zijn nog vers. Ze mist haar vriendinnen, haar leven in Aleppo. De teleurstelling was bovendien groot toen haar universitaire graad hier op bachelorniveau werd gewaardeerd”, vertelt regiocoördinator Irene Pruijm.

Niet uit het veld Maar Asia liet zich niet uit het veld slaan. Ze stortte zich op het leren van de Nederlandse taal en stroomde door naar de internationale schakelklas van Hogeschool Windesheim. Via haar opleider bij de schakelklas vond ze ook een werkervaringsplaats voor een dag per week bij het onderzoeksproject ‘Werken aan werk voor statushouders’ van het lectoraat Sociale Innovatie van de hogeschool. Op eigen initiatief zet ze zich nu ook in voor vrouwenplatform Carree, waar ze het project ‘Wereldvrouwen’ heeft opgezet, bedoeld om vluchtelingenvrouwen zich thuis te laten voelen in Nederland. “Asia is zo gedreven en daardoor echt een voorbeeld. Niet alleen in eigen kring, voor haar drie zusjes, maar ook voor anderen.” De jonge socioloog is nu op zoek naar een masterstudie om vervolgens een passende baan te vinden. “Deze vrouw heeft zoveel te bieden en nog zoveel dromen.”

Asia Rama Lababidi 26 komt uit Syrië >>
 was daar sociaal werker en student >>
 woont in Nederland met haar ouders en drie zussen >>

regiocoördinator Irene Pruijm >> regio Zwolle

Het ongelofelijke verhaal van Tahmina

Hoogzwanger met haar dochttertje van vier aan de hand en met een zieke moeder. Zo kwam Tahmina vier jaar geleden in Nederland. Lezen en schrijven kon ze nauwelijks, in thuisland Afghanistan zijn meisjes niet welkom op school. Het was een klantmanager van de gemeente Tholen die haar potentie zag. Tahmina vond ver buiten de gemeentegrenzen een geschikte taalschool waar ze de taal snel kon leren en kreeg een werkervaringsplaats als administratief ondersteuner bij de gemeente. Naast haar studie, bijbaan en gezin ging ze als vrijwilliger bij Vluchtelingenwerk aan de slag. Onlangs ging ze zelfs bij een werkbezoek in gesprek met koning Willem-Alexander en koningin Måxima.

Geen woord Nederlands “Tahmina is echt ongelofelijk, ze is van ver gekomen. In oktober 2014 sprak ze nog geen woord Nederlands en nog geen drie jaar later opende ze een werkconferentie in Middelburg voor bijna 140 Zeeuwse professionals in het Nederlands. Ze heeft doorzettingsvermogen én het geluk dat ze een klantmanager trof die in haar geloofde”, stelt regiocoördinator Erna Gaal. “Ze is gegroeid van een verlegen meisje naar een doortastende vrouw, die weet wat ze wil. Ze is daarmee ook echt een voorbeeld voor andere vluchtelingen-vrouwen. Ze laat met haar verhaal ook zien dat wij deze vrouwen niet moeten vergeten. Tahmina is zich nu aan het voorbereiden op een hbo-opleiding en droomt van een baan als onderzoeker bij de politie. Ik geloof echt dat het haar gaat lukken.”

Tahmina 22

komt uit Afghanistan >>

was daar moeder >>

woont in Nederland met kinderen >> regiocoördinator Erna Gaal >> regio Zeeland

Vergeet de oudkomers niet

De 27-jarige Amal is al meer dan twintig jaar geleden naar Nederland gekomen. Toen ze zeven jaar was, zonder haar ouders. Amal kwam terecht in Brabant en verhuisde later naar Noord-Holland. Toen haar adviseur haar daar leerde kennen, had ze al een heel leven achter zich. Ze was zwanger van haar derde kind en alleenstaand. Door allerlei omstandigheden had ze schulden gemaakt en ook haar mbo-opleiding tot verzorgende niet af kunnen maken.

Vastberaden Toch zag de adviseur de kracht van de jonge moeder die nog steeds droomde van een baan in de zorg. Ze wilde haar opleiding alsnog afmaken en daarna werken met ouderen met dementie. Maar door haar traject van schuldhulpverlening leek studiefinanciering niet mogelijk. Amal adviseur wees haar erop dat studeren als alleenstaande moeder met drie kinderen allesbehalve eenvoudig is. Maar Amal was vastberaden. Haar adviseur kreeg de gemeente en schuldhulpverlening aan boord en twee weken na haar bevalling begon Amal aan haar opleiding. Een nieuwkomer kun je Amal niet meer noemen, beaamt regiocoördinator Annet Hartnack. Maar juist deze groep verdient aandacht. “Dit zijn de mensen die anders in de kaartenbakken blijven zitten. Ik wil met het verhaal van Amal juist aandacht vragen voor de oudkomers. Deze jonge vrouw laat haar kinderen zien dat je met hard werken en je best doen veel kunt bereiken.”

Amal Shukri Abdi Dhere 27

komt uit Somalië >>

woont in Nederland alleen met drie jonge kinderen >>

kwam op haar 7e naar Nederland >>

regiocoördinator Annet Hartnack >> regio Noord-Holland Noord

Zemenfes zorgt

Zorgen voor anderen. Dat loopt als een rode draad door het leven van Zemenfes. In Eritrea deed hij dat als fysiotherapeut. Maar toen hij in 2014 in Nederland kwam, bleek al snel dat dat het geen optie was zijn beroep hier voort te zetten. Hij beheerste daarvoor de Nederlandse taal onvoldoende. Hij besloot vrijwilligerswerk te gaan doen in een ziekenhuis en tegelijkertijd hard te werken aan zijn inburgering. Zijn taalniveau ging met sprongen vooruit en het leek er zelfs even op dat hij aan de opleiding fysiotherapie kon gaan beginnen.

Brugfunctie Maar helaas, bij één vak bleken zijn cijfers onvoldoende om die droom te laten uitkomen. Omdat een baan in de zorg bleef lonken, schreef hij zich in voor de opleiding tot verzorgende. Inmiddels zit hij in het derde jaar en werkt hij daarnaast in de ouderenzorg. En hij doet meer. Zemenfes zorgt voor zijn jongere broer die nog naar school gaat en met wie hij samenwoont.

Voor de Eritrese gemeenschap in Harderwijk vervult hij een belangrijke brugfunctie naar de Nederlandse samenleving.

Regiocoördinator Emily Homburg: "Hij helpt mensen met het lezen en uitleggen van brieven, tolkt, vertaalt voor Vluchtelingenwerk en loodst andere nieuwkomers door het complexe Nederlandse systeem. En hij doet het allemaal op eigen kracht. Zijn positieve insteek en gevoel van humor helpen daar zeker bij."

Lina is geen vluchteling meer

Ze wil zo snel mogelijk van het etiket vluchteling af, die periode wil ze achter zich laten. Lina Khatib denkt niet graag terug aan de tijd dat haar man hun huis in Damascus moest verlaten en begon aan zijn tocht vol verschrikkingen naar Europa. Ze bleef achter met twee jonge kinderen en stond doodsangsten uit. Het zou een jaar duren voordat het gezin weer werd herenigd in een Nederlands azc. De tocht had haar man getekend en die eerste periode in het azc was zwaar.

Verleden tijd Maar dat is allemaal verleden tijd. Toen ze na het azc in Leerdam terecht kwam, stortte Lina zich op het leren van de Nederlandse taal. Het viel de voormalig ambtenaar zwaar om helemaal opnieuw te beginnen, maar ze zette door. Ze haalde haar B1-diploma, volgt cursussen en is actief op LinkedIn. Ook bij Avres, het leer-werkbedrijf van de regio Gorinchem, valt haar daadkracht op. Ze wordt gevraagd als vrijwillig sleutelpersoon en ondersteunt Syrische vrouwen bij het vinden van hun weg in Nederland. Dat blijkt een schot in de roos. In september krijgt ze als eerste sleutelpersoon een betaalde baan aangeboden. Anton Revenboer vindt het mooi hoe Lina haar weg heeft gevonden. "Ze had een goede positie in Damascus. Daar werkte ze ook met mannen samen, maar ze moest toch wennen aan de omgangsvormen tussen mannen en vrouwen in Nederland. Ik vind het knap hoe ze daarmee omgaat en dat haar gezin ondanks die nieuwe verhoudingen overeind blijft. Lina's verhaal laat zien hoe belangrijk het is om specifiek in vluchtelingvrouwen te investeren."

Vahé kookt de sterren van de hemel

In een rubberbootje kwam hij in het najaar van 2014 met zijn ouders en broer aan in Griekenland. Omdat de familie financieel uitgekleeft was door mensensmokkelaars hadden ze geen geld meer om samen verder te reizen. Alleen Vahé's moeder kon door naar Nederland. Het zou nog een jaar duren voordat de familie werd herenigd. Vrijwel direct na zijn aankomst in Nederland ging Vahé vrijwilligerswerk doen in de horeca. Eigenlijk vooral om de taal te leren, maar de kennis making smaakte naar meer. In de zomer van 2017 werd Vahé toegelaten tot 'Gastvrij Talent', een arbeidsparticipatieproject.

Uitzonderlijk knap Een jaar later had hij een mbo-diploma op zak, niveau 2. Met een cijferlijst waar menig koksleerling jaloers op zou zijn. "Een uitzonderlijk knappe prestatie voor iemand die net in Nederland is. Zeker als je weet dat voor dit traject normaalgesproken twee jaar staat", legt regiocoördinator Wilco Polman uit. Zijn motivatie en doorzettingsvermogen bleven ook tijdens zijn werkstage niet onopgemerkt en het werd al snel duidelijk dat er in de leerlingkok een culinair talent schuilde. Inmiddels is Vahé gestart met de opleiding op niveau 3 en werkt hij als leerlingkok in een sterrenrestaurant. Zijn grote droom? Chefkok worden in zijn eigen restaurant. En uiteindelijk natuurlijk een Michelinster.

Een duizendpoot en verbinder

Als boekhouder en vormgever combineerde Imad in Syrië accuratesse met creativiteit. Hij heeft geprobeerd zijn loopbaan in Nederland voort te zetten. Hij liep een halfjaar stage bij een ontwerpbureau in Amsterdam, maar een betaalde baan zat er niet in. Aan zijn taalvaardigheid lag het niet; naast de standaardlessen kocht hij op eigen initiatief extra modules in. Dat kwam hem goed van pas als vertaler van documenten en het vervullen van allerlei hand- en spandiensten voor andere vluchtelingen. Maar Imad wilde meer.

Vol lof Toen hij samen met een vriend mocht meedenken over het gemeentelijke beleid voor nieuwkomers, greep hij zijn kans. Hij wist niet alleen wat nodig was; ook over de uitvoering had hij ideeën. Nog geen jaar later was Stichting Mozaïek een feit waarmee Imad en zijn vriend naast taallessen activiteiten voor nieuwkomers organiseren. Regiocoördinator Maja Matošević is vol lof over deze prestatie. "Het is veel meer dan het organiseren van een aantal activiteiten. Imad is een echte verbinder en zoekt voortdurend de samenwerking met de andere partners in de gemeente." Via de stichting voor vluchtelingstudenten (UAF) volgde Imad vorig jaar de opleiding tot roostermaker en hij heeft inmiddels de zo felbegeerde betaalde baan op zak. De Hogeschool Leiden, waar hij in dienst is, heeft recentelijk zijn contract verlengd. Matošević: "Als je weet dat hij ook nog een gezin heeft én andere nieuwkomers ondersteunt bij opvoedings- en huwelijkskwesties, dan kun je daar alleen maar bewondering voor hebben."

De ander staat bij hem op nummer een

Syrië 2015. Als ervaren docent heeft Mohammed de supervisie over 350 docenten bij het Syrische ministerie van Onderwijs. Een baan waar hij veel voldoening uit haalt. Tot de oorlog hem samen met zijn broer dwingt Syrië te verlaten en hij in een azc in Nederland terechtkomt. Van een actief bestaan met veel uitdagingen naar een leven dat bestaat uit duimen draaien en wachten op de beoordeling van de IND. Toen zijn verblijfsstatus een feit was, wist hij dan ook niet hoe snel hij weer werk moest vinden.

Bewondering “Voor de manier waarop hij dat heeft gedaan, heb ik enorm veel bewondering”, legt zijn consulent en regiocoördinator Marietta Elsborg uit. In korte tijd maakte Mohammed zich de Nederlandse taal machtig; hij sleepte zelfs de prijs voor Taalheld van Zuid-Holland binnen. Mohammed heeft eerst oog voor zijn omgeving en denkt daarna pas aan zichzelf. Hij werkt als vrijwilliger in de plaatselijke bibliotheek, tolkt en vertaalt bij Vluchtelingenwerk en begeleidt statushouders bij het vinden van de weg in de Nederlandse samenleving. Tegelijkertijd werkt hij hard aan zijn eigen maatschappelijke carrière; inmiddels heeft Mohammed een betaalde baan op een taalschool in Lansingerland. Zijn droom? Zijn NT2-lesbevoegdheid halen voor het geven van Nederlandse les aan nieuwkomers. Zodat ook zij de kansen krijgen die hij heeft gekregen.

‘Ook als je ouder bent, kun je opnieuw beginnen’

Zijn leeftijd maakt zijn verhaal volgens regiocoördinator Bas Schuiling extra bijzonder. “Veel succesverhalen van nieuwkomers gaan over mensen tussen de 25 en 35 jaar”, zegt hij. Zo niet Hosam. De oudautomonteur, vader van drie zonen, regelde zelf, tijdens zijn inburgering, een stageplek bij een garage. Door in de garage te werken ging zijn Nederlands met sprongen vooruit. Nog voordat zijn inburgering was afgerond, vond hij al een fulltimebaan bij logistiek bedrijf DSV.

Zonen “Het is heel mooi dat dit bedrijf deze oudere nieuwkomer een kans heeft gegeven”, zegt Schuiling. Hosam heeft de kans met beide handen aangegrepen. En zijn zonen treden in zijn voetsporen. Want volgens Schuiling is de hele familie, die in Venray woont, een voorbeeld. “De zonen van Hosam zijn druk met hun studie en werk. En ook zijn vrouw zit niet stil. Ze doet vrijwilligerswerk bij moedercentrum Eva in Venray, waar ze kookt voor Venrayse ouderen. Ook speelt ze een actieve rol bij bijeenkomsten voor nieuwkomers in de gemeente. Ze vertaalt uitnodigingen, helpt bij de aankleding en verzorgt vaak het eten.” En Hosams vrouw droomt van haar eigen cateringbedrijf. “En Hosam was zelf de oudste inburgeraar bij leer-werkcentrum Werkvloer, dat zegt veel.”

Lana Nurulla 44

komt uit Syrië >> was daar secretaresse >> woont in Nederland met man en drie kinderen >>

regiocoördinator Kitty Ummels >> regio Midden-Limburg

Met kleine stapjes iets groots teweegbrengen

Wie de indrukwekkende lijst van bezigheden van Lana Nurulla ziet, zou niet denken dat ze nog in haar inburgeringstraject zit. Deze vrouw en moeder van drie kinderen is gastvrouw bij ontmoetingsproject De Gunnerij, serveert koffie voor het project 'Koffie in de buurt' en helpt bij participatiewerkshops voor nieuwkomers door te tolken en voor lekkere hapjes te zorgen. Om haar Nederlands naar een hoger niveau te tillen, gaat ze naar school. Betaald werk heeft ze nog niet, maar dat is ze wel van plan.

Alles aangrijpen Het liefst zou ze, net als in Syrië, aan de slag gaan als secretaresse. Regiocoördinator Kitty Ummels ziet in haar een voorbeeld voor andere vrouwen. "Haar motivatie valt op. Ze grijpt alles aan om vooruit te komen." Binnen de Syrische gemeenschap is dat volgens Ummels niet vanzelfsprekend. Zij ziet dat veel vrouwen barrières ervaren. "Lana vervult hierin een brugfunctie. Ze neemt andere vrouwen letterlijk mee de wijk in." Ook voor de beeldvorming voor de autochtone bevolking is Lana's inzet van grote waarde. "Lana laat zien dat ze niet in haar eigen kring wil blijven. Ze maakt zich sterk voor de gemeenschap." Wat ze doet is volgens de regiocoördinator niet groots, maar wel van grote waarde. Ummels: "Met kleine stapjes kun je op termijn iets groots teweegbrengen. Groei-briljantjes als Lana moet je koesteren."

Ahmad Abbasi 38 komt uit Syrië >>

was daar voorman in keramische en sanitaire industrie >> woont in Nederland met vrouw en twee kinderen >>

De juiste mindset

Je veiligheidscertificaat VCA halen in het Nederlands, terwijl je die taal nog nauwelijks spreekt. Laat staan leest en schrijft. Dat lijkt een onmogelijke opgave, maar niet voor Ahmad Abbasi. In korte tijd had hij het certificaat op zak. Dat hij niet alleen slim, maar ook ondernemend is, viel bij de begeleiders van Pastiel in Franeker al snel op. Hij voerde diverse netwerkgesprekken en via het project F-top, dat bemiddelt tussen bedrijven en werkzoekenden in de techniek, kwam hij terecht bij een producent van afzuigapparatuur.

Modelwerknemer Het is volgens regiocoördinator Ingrid Veldscholten belangrijk verwachtingen goed met elkaar door te spreken. Veldscholten: "Het is vaak een acceptatieproces; het besef dat je je oude functie niet meer kunt uitoefenen hier in Nederland. Het is belangrijk daar de tijd voor te nemen." Hoewel zijn nieuwe baan in niets lijkt op zijn leidinggevende functie in Syrië, werkt Ahmad met plezier. En de klik is wederzijds: Ahmad blijkt een modelwerknemer die altijd op tijd komt en hard werkt.

Na de proefperiode kreeg hij een contract en sinds een paar maanden is hij niet meer afhankelijk van een uitkering. Dagelijks fietst hij nu van Dongjum – waar hij woont met zijn vrouw en twee kinderen – naar Ried. Veldscholten: "Hij heeft de goede mindset omdat hij kijkt naar de mogelijkheden in plaats van de onmogelijkheden."

regiocoördinator Ingrid Veldscholten >> regio Friesland

Oula gooit haar plan om

Haar studie letteren heeft ze in Syrië niet af kunnen maken. Toen ze eenmaal in Nederland was, wilde ze eigenlijk haar studie weer oppakken. Maar Oula zag in dat dit een lange weg zou worden. Samen met haar begeleider keek ze naar wat wél mogelijk was. Ze maakte zich in korte tijd de Nederlandse taal eigen en liet haar oog vallen op een mbo-opleiding tot apothekers-assistent. Ze koos vol overtuiging voor de versnelde variant voor volwassenen, die niet drie maar twee jaar duurt. Omdat de jonge vrouw het belangrijk vindt om financieel onafhankelijk te zijn, zocht ze ook een baan. Al snel kon ze bij McDonalds in Best aan de slag.

Niet de gemakkelijke weg "Oula's verhaal laat zien hoe belangrijk begeleiding is. Juist bij het kiezen van een opleiding. Het onderwijssysteem in Nederland is complex en veel nieuwkomers hebben geen idee wat er mogelijk is", zegt regiocoördinator Babet Oralalp-Van den Broek. Ze heeft bewondering voor de keuzes die Oula heeft gemaakt. "Een beroepsopleiding combineren met een baan is zwaar. Ze heeft echt niet de makkelijkste weg gekozen. Dat laat zien hoe gedreven ze is."

Heba doet iedereen verbazen

Ze wilde terug naar school. Dat maakte ze al snel duidelijk. De Syrische Heba Aljawis, die in haar thuisland alleen de basisschool had afgerond, wilde in Nederland terug de schoolbanken in. Regiocoördinator Pieter de Lange: "We dachten echt dat dat een lastig verhaal zou worden. Maar ze verbaasde iedereen toen ze binnen een jaar taalniveau A2 haalde. Dat heeft ze echt op eigen kracht gedaan. Ze was zo ontzettend blij dat ze werd toegelaten tot de Entree-opleiding NT2."

Toch geen kapster Het succes smaakte naar meer en gaf haar kracht en zelfvertrouwen om door te zetten. Heba rondde de Entree-opleiding vervolgens niet in twee, maar binnen één jaar af. Ze wilde kapster worden, dat beroep had ze steeds voor ogen. Maar tijdens haar opleiding kwam ze erachter dat het onderwijs beter bij haar past. Ze zit nu in het tweede jaar van de mbo-opleiding tot onderwijs-assistent. De Lange: "Heba is een fantastisch voorbeeld. We horen in de media zoveel negatieve verhalen over nieuwkomers, maar doorzetters als Heba zijn er ook. En geloof me, het is haar niet altijd even makkelijk gemaakt. Daarom is het zo belangrijk om aandacht te blijven hebben voor deze vrouwen. We mogen niet stoppen met begeleiden zodra de man werk heeft. Het gevaar dat vrouwen dan uit beeld verdwijnen, is groot. Ik hoor vaak dat de man begeleid wordt naar een baan en de vrouw naar vrijwilligerswerk. Waarom? Pas nog besloot een gemeente het traject van de vrouw te stoppen toen de man een baan had gevonden. Dat vind ik te gek voor woorden."

Van broodbaan naar droombaan

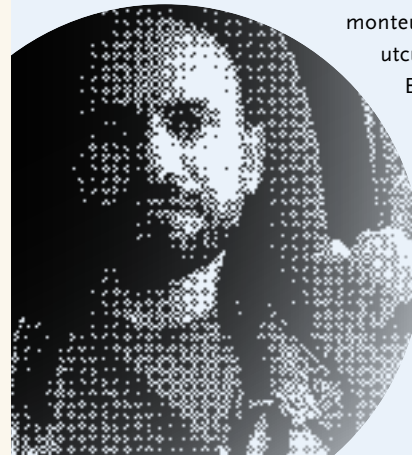
Deze bescheiden Eritreeër houdt er niet van om op de voorgrond te treden. Hij wil dan ook liever niet met naam en toenaam genoemd worden. Maar zijn bescheidenheid staat zijn ambitie niet in de weg. Hij weet wat hij wil, hij weet wie hij is. Hij is dokter. Toen hij in Nederland aankwam, begreep hij hoe ingewikkeld het zou worden om ook hier als arts aan de slag te kunnen gaan. Zijn diploma's bleken niet vergelijkbaar met die in Nederland. Maar dat weerhield hem niet, integendeel. In het asielzoekerscentrum dook hij in het Nederlandse woordenboek, vastberaden om zich deze nieuwe taal eigen te maken. En dat was een opgave, want Nederlands is een compleet andere taal dan Tigrinya.

Google Translate Hij ging met zijn klantmanager van de gemeente Amsterdam op zoek naar een baan. Hij kon aan de slag als medisch vertaler bij Travis Foundation. Hij werkt daar aan de digitalisering van Tigrinya, zodat de taal bijvoorbeeld ook in Google Translate te vinden is. Een prima baan om zijn boterham mee te verdienen, maar niet zijn droombaan. Inmiddels heeft hij ook zijn staatsexamen B2 afgelegd. Hij houdt vast aan zijn droom en wordt daarbij ondersteund door het UAF, de stichting voor vluchtelingstudenten. Zij helpen hem bij het krijgen van een BIG-registratie, nodig om in Nederland als arts aan de slag te gaan. Regiocoördinator Erna Gaal heeft er vertrouwen in dat hem dat gaat lukken. "Hij is een doorzetter. Hij gaat van broodbaan naar droombaan, in kleine stappen, maar het gaat hem lukken."

De positieve imker uit Syrië

Over honing en bijen hoeft je de 32-jarige Foaad Al Baradan niets te vertellen. In zijn thuisland droeg hij de verantwoordelijkheid over maar liefst 75 bijenvolken. Tot de oorlog hem dwong zijn land te verlaten. Eerst vluchtte hij naar buurland Jordanië, later naar Nederland. "Zijn positieve instelling maakt dat hij hier snel zijn draai heeft gevonden", zegt regiocoördinator Yücel Küçükbarutcu. Hij haalde het veiligheids-certificaat VCA in één keer en geeft les in een buurthuis in IJsselmonde. Inmiddels volgt hij een GIT-traject, dat staat voor geïntegreerd dual inburgeren, waarbij statushouders zowel de taal als een vak leren.

Allemaal aan tafel "Dat werkt", vertelt Küçükbarutcu. "We hebben in het begin alle partijen aan tafel geroepen. Brancheorganisaties, onderwijs, taalscholen. We vormden een klasje van nieuwkomers die in twee maanden tijd worden opgeleid tot zonnepaneel-monteur. Daar is enorm veel vraag naar." Küçükbarutcu acht de kans groot dat Foaad al snel aan zijn BBL-traject kan beginnen en geen uitkering meer nodig heeft. "Hij heeft al een stageplek gevonden waar het goed bevalt. Het is helemaal mooi dat hij zijn passie voor bijen mee naar Nederland heeft genomen. Hij heeft nu in Rotterdam zeven bijenkasten staan." Gezien zijn achtergrond zullen dat er vast geen zeven blijven.

Semir redt zich wel

De 19-jarige Semir Abdu Alidin stond met een grote foto en artikel in het Limburgs Dagblad. Hij vertelde daarin trots dat hij het naar zijn zin heeft bij Emma Safety Footwear. Daar werkt en leert hij gelijktijdig, een combinatie van inburgering met een Entree-opleiding. Semir is van ver gekomen, zowel letterlijk als figuurlijk. Op zijn zestiende nam hij afscheid van zijn familie en vluchtte hij uit Eritrea. Na een erbarmelijke tocht kwam hij in Nederland. Hoewel hij zijn familie erg mist, gaat het goed met hem. Hij is positief, gemotiveerd, spreekt de taal al aardig en zorgt volgens regiocoördinator Tanja Seldenthuis voor een goede sfeer op de werkvloer. Ook heeft hij nog een bijbaantje bij een restaurant in Heerlen.

Het kan wel Seldenthuis: "Je hoort zo vaak dat het moeilijk is om de Eritrese jongeren te begeleiden naar een opleiding of werk, maar Semir laat zien dat het wel kan! Zijn verhaal geeft moed en laat zien hoe belangrijk maatwerk is. Verhalen zoals die van Semir zijn de drijfveer achter mijn werk. We zijn vaak bezig met beleid, op bestuurlijk of ambtelijk niveau. Maar uiteindelijk gaat het om jongens als Semir, die ver weg van huis een plek vinden. Voor hen doen we het."

De juiste begeleiding kan het verschil maken

Vijf jaar geleden kwam hij naar Nederland. Het liefst wilde hij de zorg in, werken met oudere mensen. Maar dat was niet gemakkelijk. Het Nederlands kreeg hij maar moeilijk onder de knie en met de inburgering wilde het niet vlotten. Het feit dat hij als alleenstaande in een klein dorp woont, ver van voorzieningen en beperkt openbaar vervoer, zorgde voor isolering. De stap naar buiten werd groter en groter.

Zelf ervaren De 35-jarige Iraniër kwam terecht in een voorschaketaaltraject dat hij combineerde met een stage bij een verzorgingstehuis. Daar werd hij ingezet voor het reinigen van leidingen in de kamers van bewoners. Tijdens zijn rondes maakte hij een praatje met ze en zijn Nederlands werd stukje bij beetje beter. Maar hoe hij ook zijn best deed, een baan in de zorg zat er niet in. Toch heeft deze periode hem volgens regiocoördinator Vanessa Timmer veel gebracht. "Je kunt natuurlijk vertellen wat iemands mogelijkheden en onmogelijkheden zijn, maar hij moet het zelf ervaren. Daarbij leverde het taaltraject en de stageplaats hem sociale contacten en zelfvertrouwen op, waardoor hij uit zijn isolement kwam. Deze ervaringen had hij nodig om verder te kunnen en nieuwe mogelijkheden te verkennen." Uiteindelijk kwam hij terecht bij een logistieke dienstverlener. Na een succesvolle proefweek kreeg hij een contract voor drie maanden, waar hij trots op is. Timmer: "Ook bij een moeizame start is succesvolle integratie mogelijk. Dat bewijst het verhaal van deze man. Met de juiste begeleiding kun je voor iemand het verschil maken."

Semir Abdu Alidin 19 komt uit Eritrea >> was daar werkloos >> woont in Nederland alleen >> regiocoördinator Tanja Seldenthuis >> regio Zuid-Limburg

Nieuwkomer 35 wil liever niet met eigen naam bekend gemaakt worden >> was daar beveiligd en bouwvakker >> woont in Nederland alleen >> komt uit Iran >> regiocoördinator Vanessa Timmer >> regio Rivierland

was daar schoonmaker van auto's en kapper >> woont in Nederland alleen, zijn vrouw woont in Zweden >> regiocoördinator Ingrid Veldscholten >> regio Groningen

Weer samen met zijn vrouw zijn

Toen hij eenmaal in Nederland was, wilde Mhmod maar één ding: werken. Zodat hij zijn vrouw, die nu in Zweden woont, naar Nederland kan halen. Nog midden in zijn inburgeringstraject, verstuurde hij al oneindig veel sollicitatiebrieven, voerde hij netwerkgesprekken en ging hij aan de slag als tolk voor maatschappelijke organisaties. Het Nederlands kreeg hij snel onder de knie, maar een betaalde baan bleef uit. Het werkplein Favelingo zag dat het tijd werd om meer focus aan te brengen in zijn zoektocht. Regiocoördinator Ingrid Veldscholten benadrukt hoe belangrijk dit is: "Mhmod is iemand die alles aangrijpt. Hij is ontzettend gedreven en heeft een enorm arbeidsethos. Maar om iets te kunnen vinden voor de langere termijn, moet het bij je passen én er moet vraag naar zijn."

Niet eens een reactie Autorijden was de passie van Mhmod, een baan als koerier of chauffeur zag hij wel zitten. Zijn Nederlandse rijbewijs had hij snel op zak, maar zijn sollicitaties liepen op niets uit. Vaak kreeg hij niet eens een reactie op zijn brief, wat leidde tot grote teleurstelling. Veldscholten: "Op zulke momenten is het heel begrijpelijk als de moed in je schoenen zakt. Maar Mhmod bleef optimistisch en voorkomend. Hij ziet kansen en gaat er voor." Mhmod moest verder zoeken en ging – enigszins schoorvoetend – akkoord met een kennismaking bij een bouw-leerbedrijf. Tegen zijn eigen verwachting in bleek het beroep van schilder hem op het lijf geschreven. Hij is van plan om daarnaast een opleiding tot stucadoor te doen. Nog even en Mhmod is klaar voor de arbeidsmarkt. Zodat hij eindelijk zijn droom kan verwezenlijken: de hereniging met zijn vrouw.

Johanna Tesfay 22 komt uit Eritrea >> was daar wielrenner >> woont in Nederland alleen >> regiocoördinator Jolanda van Veluw >> regio Rijk van Nijmegen

De weg van Johanna

Elke ochtend 17 kilometer fietsen om naar je werk te gaan. En aan het einde van de dag diezelfde 17 kilometer terug. Dat is zelfs voor fietsminnende Nederlanders een behoorlijke afstand. Maar Johanna Tesfay, in een vorig leven profwielrenner, draait er zijn hand niet voor om. Elke dag gaat hij naar de timmerfabriek, waar collega's hem omschrijven als leergierig en sociaal. Nooit is hij te laat. Het verschil met zijn vorige leven, dat zich voor een belangrijk deel op de fiets afspeelde, is groot. Dat Johanna besloot om zijn wielercarrière in te ruilen voor een loopbaan in de bouw is volgens regiocoördinator Jolanda van Veluw niet vanzelfsprekend. Ook in Nederland kreeg hij de kans om te gaan wielrennen in een talententeam.

Geen duurzame investering Van Veluw: "In zijn moederland Eritrea genieten profwielrenners enorm aanzien. Jongens van zijn leeftijd zijn daar heel gevoelig voor. Maar Johanna beseft dat een wielercarrière geen duurzame investering is. Hij wil aan het werk en zich verder ontwikkelen als vakman. Zodat hij zijn zus en moeder, die in Eritrea wonen, kan onderhouden. Ook een opleiding wilde hij niet volgen, hij wilde direct aan de slag. "Dat moet je dan respecteren", vertelt Van Veluw. "We zijn al snel geneigd om te denken dat we wel weten wat goed is voor deze jonge nieuwkomers. Maar ze moeten hun eigen pad bewandelen. Iedereen komt er op zijn manier."

'Ook maanden later blijft het verlangen naar Syrië groot' Fotografie Mona van den Berg

De buurvrouw als succesfactor

Nog maar een paar jaar geleden was Mahmoud een veelbelovende economiestudent in Damascus. Totdat hij de oorlog moest ontvluchten. Inmiddels woont hij alleen in Nederland, zijn familie en vrienden liet hij achter in Syrië. Van een drukke wereldstad naar een klein dorpje in het oosten van Nederland. In het begin was Mahmoud vaak eenzaam. Toen er een kaartje van zijn buurvrouw op de mat viel, als warm welkom, veranderde dat. Zijn buurvrouw is inmiddels als familie voor hem.

Geen afscheid kunnen nemen Toch blijft het moeilijk voor Mahmoud. Hij heeft geen afscheid kunnen nemen van zijn vader die onlangs in Syrië overleed. Ook moest hij zich erbij neerleggen dat een toekomst als bedrijfseconoom in Nederland er niet in zat. Maar Mahmoud is desondanks vastbesloten om iets van zijn leven te maken. Hij haalde zijn inburgeringsdiploma, deed vrijwilligerswerk in de ouderenzorg én haalde zijn rijbewijs. Dat heeft hij nodig voor het realiseren van zijn droom: een baan als buschauffeur. Busmaatschappij Arriva bood hem een werkervaringsplek en inmiddels rijdt Mahmoud op de minibus. Zijn droom ligt binnen handbereik: de opleiding tot buschauffeur is al gepland. Renske Waardenburg licht toe: “Het is belangrijk dat klantmanagers statushouders kennen en hen persoonlijk begeleiden. Zo kunnen mensen als Mahmoud zich maatschappelijk ontplooiën. Dat geldt ook voor een goede samenwerking met partners in de regio. Maar je hebt niet overal grip op. De buurvrouw van Mahmoud bijvoorbeeld, zij is hier misschien wel dé succesfactor.”

Colofon

Dit is een uitgave van Divosa, vereniging van leidinggevenden in het sociaal domein. Een exemplaar nabestellen kan via ihuisman@divosa.nl

Divosa

Koningin Wilhelminalaan 5
3527 LA Utrecht
Postbus 2758
3500 GT Utrecht
030 - 233 23 37
info@divosa.nl
www.divosa.nl

Projectleiding

Luciënne Middelhof en
Connie de Neef (Divosa)

Redactie

Jessica Maas en
Mariëlle Jansen

Eindredactie

Ingrid Huisman en
Chrisje Meima (Divosa)

Fotografie reportage

Mona van den Berg

Fotografie portretten

Ad Verpaalen
Arnaud Nilwik

Art direction

Veronique Gielissen

Druk

Real Concepts, Velp

